

MOLDOVA

MĂRE

Să stați strajă la hotare,
Să păziți acest pământ!

Nr. 3, Marți, 19 februarie 2008 ● Publicație independentă în limbile moldovenească și rusă ● ISSN 1857-3398 ● Prețul 1 leu

Limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine
(Constituția Republicii Moldova, articolul 13)

Государственным языком Республики Молдова является молдавский язык, функционирующий на основе латинской графики
(Конституция Республики Молдова, статья 13)

Scurt pe doi

Reprezentanții Grupului de Inițiativă al Mișcării Social-Politice "Patrioții Moldovei" au vizitat la 10 ianuarie 2008 Liceul Teoretic din satul Gura Bîcului și au dăruit un set de table școlare. Dl. Ion Lăpucșu, primarul s. Gura Bîcului, le-a mulțumit din suflet pentru asemenea cadou de preț.

(Cor. nostru)

"Сейчас, как никогда, под реальной угрозой оказались суверенитет и независимость, государственность нашей страны, само существование молдавской нации. Отсюда вывод: если прогрессивные, патристически настроенные силы общества не сумеют эту угрозу отвести, не примут эффективных мер по защите суверенного права Молдавского Государства на свое существование и самостоятельное развитие, права титульного этноса страны на свое историческое имя молдаване и наименование своего национального языка - лимба молдовеняскэ, - если мы, одним, словом не сумеем защитить себя, своих детей и свое будущее, история и потомки нам этого не простят".
Владимир ВОРОНИН, газета «Коммунист», 15.11.99 г.

"Calitatea care îmi repugnă (mă dezgustă) mai mult la romîni, este șmecheria."
I. Iliescu

Drepturile minorității românești

Din cele câteva mii de ONG-uri ce activează în Moldova (unele alcătuite dintr-o singură persoană), ignorând Statul Moldovenească, mai bine de o treime supraveghează drepturile omului. Se pare că ele se ocupă de orice, numai nu de ocrotirea drepturilor omului. Cu toate că se află sub ochiul vigilenț al lui M.Lupu, președintele Parlamentului, foarte sensibil la necesitățile națiunii de pretutindeni, cu toate că în fruntea Comisiei parlamentare pentru drepturile omului se află cel mai aprig și competent luptător cu merite de pe la 1990 Șt. Secăreanu, drepturile omului, drepturile unei minorități naționale în Moldova se încalcă în mod grosolan, făcând și omul să se simtă rănit.

DE UNDE ÎI CRESC PICIOARELE MINCIUNII?

Dezlegînd sacul cu minciuni al istoriografiei românești, îndată te lovește la nări o duhoare specifică, de parcă aceste minciuni o veșnicie s-ar fi aflat închise în saloanele oligarhiei politice de pe Dîmbovița, neventilate veacuri la rînd de aerul greoi și stătut al expansionismului și șovinismului mare românesc. Stai la îndoială și de loc nu te poți dumeri: ori istoricii fac politică, ori politicienii fac istorie? Așa-i istoriografia la români...
De cînd politicienii și istoricii români au simțit nevoia de a cirpi minciuni despre neamul moldovenilor?
Răspuns: De cînd e România...
„1861, dec. 11/23. Proclamația către națiune a lui A.I. Cuza, prin care aduce la cunoștință oficială că "Unirea" (o parte din teritoriul moldovenesc, dintre Prut și Milcov cu Valahia - n.n.) este îndeplinită, naționalitatea română este întemeiată". (Istoria României în date, pag. 210)
Cum vedem, odată cu nașterea noului stat, cu numele România, apare și povestea (minciuna) cum că o naționalitate ar putea fi "lichidată" iar alta „întemeiată” printr-un act volitiv de moment, printr-o declarație de la tribună sau o hotărîre a instituției puterii. De parcă domnitorul unionist n-ar fi cunoscut un lucru simplu de tot că națiunile nu apar din senin la porunca științei sau chiar a unui domnitor. Că nașterea lor e un proces îndelungat și anevoios, iar odată ce s-au născut, nimeni nu le poate proclama nule. Ele nu pier, chiar de s-ar afla sub papecul românesc. Poporul moldovenesc dintre Prut și Nistru timp de 22 de ani a îndurat un regim de ocupație românească din cele mai barbare însoțit de o campanie de denaționalizare de proporții înfrîntoare. Dar ce folos din aceste opinteli colonizatoare? Moldovenii cum au fost, așa și au rămas tot moldoveni. Nici moldovenii dintre Prut și Milcov nu s-au făcut chiar afit de romani, cum s-ar crede, cu toate că procesul de denaționalizare (muntinizare) durează

KTO SKAZAL, CTO MOLDAVANE NE IMEYOT SVOEGO YAZYKA?

Молдавский язык имеет древнюю историю с богатыми многовековыми фольклорными и литературно-лингвистическими традициями, о каких валахи (мунтяне, румыны) могут только мечтать. На родном языке - молдавском! - наши предки разговаривали с незапамятных времен, когда в мире никто видом не видывал и слыхом не слышал о румынском языке.
(Продолжение на 3 стр.)

ЛИРИЧЕСКИЙ МОНОЛОГ О РОДИНЕ

Николай САВОСТИН
...Все споры, да ругань, да неприязнь и злоба. А ведь есть одно что-то важнейшее, самое главное, самое святое, что должно нас заставить повернуться лицом друг к другу, - родная земля, из которой все мы вышли и которая нас примет в конце пути...
Летним утром я вынес маленького внука в сад, заранее приметив поспевшую грушу, поднял его к ней, и малыш, впервые увидев вблизи этот каплеобразный зеленовато-желтый с густым румянцем плод на ветке среди сверкающей росой листвы, просиял, вдруг напрягся, потянув ручки в небо, и снял зрелую, весомую, полную соков грушу. Осмысленно, как взрослый, полюбавался ею, всей грудью вдохнул ее аромат и впился четырьмя зубками в зернистую мякоть, вбирая пахучую обильную животворную влагу, полученную деревом от родной земли и родного неба, от самого воздуха родины...
(Продолжение на 3 стр.)

CU PÎNE ȘI SARE SAU... CU PUȘTI ȘI TOPOARE

(continuare din N2)
Dlui șef al Serviciului Exterior al Siguranței Loco

REFERAT

1918 februarie 6

Am onoarea a vă depune odată cu aceasta Procesul verbal din care se constată că DI Vitalie Custerski inspector al Inchisoriilor Civile din Basarabia a eliberat 85 condamnați din arestul Kișinău pe care i-a înarmat să lupte contra românilor...

Sub comisar (iscălitura)

NOTĂ

În zilele acestea în urma întrunirii avută a delegațiilor din trupele moldovenești locale s-a luat o hotărâre ca să se scoată din Basarabia trupele române. Deciziunea aceasta a dat-o și Sfatulul Țării, unde se zice că și jidani au influențat în acest sens.

Soldaii moldoveni din Roata 15, Polc. Moldovenesc Losovan și Ivan Isman au strigat în ședința delegațiilor că trebuie dați afara romanii de aici.

Căpitan (iscălitura)

În Dosarul penal N 179 intentat, în baza materialelor Siguranței, de către Curtea Marțială a Diviziei I Cavalerie contra eroiului nostru național, căpitanului armatei moldovenești Anatolie Popa și altor activiști ai răzvrătirii de la Bălți, aflăm unele amănunte despre manifestațiile antiromânești ale locuitorilor din capitala nordică a republicii. În continuare prezentăm, cu unele prescurtări, declarația făcută în fața tribunalului militar a inculpatului în acest dosar - Nicolae Razumovski, reprezentant al administrației Bălți.

„... La 8 sau la 9 ianuarie au sosit din Chișinău un ofițer și un soldat, care s-au dus la consiliul deputaților țărani și au istorisit evenimentele din Chișinău, că anume se prepară să se opună rezistență trupelor române și fac apel la populațiunea din districtul Bălți să facă același lucru... Comisarul Rudiț și eu am fost chemați la Comitetul deputaților țărani unde s-a hotărât să se organizeze Statul Major revoluționar pentru apărarea Basarabiei. Sovietul a hotărât ca a doua zi să se țină un miting...”

Eu îmi dădeam seama că o mulțime armată la iuțală nu poate ține piept unor trupe regulate și că demersul acesta ar cauza mai mult o masă întreagă de victime omenești; de aceea m-am decis să împiedic cu orice mijloc mobilizarea decretată de Sovietul deputaților țărani... În urmă am făcut tot posibilul pentru a reține pe țărani. Spre marea mea părere de rău acest lucru nu mi-a fost cu succes... Când o mulțime de lucrători și țărani a arstat pe ofițerii români care trăiau în Bălți... m-am dus acolo și am insistat să-i elibereze, căpitanul Popa însă nu era de acord, motivând refuzul său cu aceea, că arestarea salvează pe ofițerii români de a fi linșiți și în același timp este o reprimență contra arestării ofițerilor moldoveni la Ungheni...

Trebuie să arăt din nou, că am luat toate măsurile pentru a evita un conflict însă fără rezultat: Sovietul deputaților țărani din proprie inițiativă a distribuit armele depuse de regimente comitetului

demobilizării... La 14 ianuarie a avut loc adunarea deputaților țărani din întreg districtul, la care am asistat și eu. Am încercat să dovedesc țăranelor, că proiectul lor de apărare era o nebunie, dar nici nu m-au lăsat să termin discursul... (Declarația lui Razumovski în fața tribunalului a fost făcută în limba franceză)

Fostul deputat în Statul Țării Petre Z. Bajbeuc-Melicov, armean de naționalitate, zece ani mai târziu, într-o scrisoare a sa către ministrul P. Halippa, plângându-i-se acestuia cum că a fost pe nedrept ocolit de autoritățile României în privința înlesnirilor prevăzute de legea din 31 martie 1928 despre împroprietărirea cu 50 hectare de pământ a fiecărui deputat, care a votat alipirea Basarabiei la România (sic!). În contextul acestei scrisori lingușitoare, înșirând „meritele” sale unioniste, pomenește și de situația creată în or. Bălți în timpul apropierei de oraș a armatei române, în ianuarie 1918.

„Întâlnind trupele (române - n. n.) cu cuvinte de salutare de la nemele județului Orhei, la intrare în Bălți am fost reținuți și înconjurați de o mulțime foarte numeroasă de soldați răsculați, care insistau ca să fim executați imediat pentru invitarea românilor și numai grație ocaziei că trecea pe acolo Președintele Sovietului de deputați ai soldaților, care era un fost învâțător din județul Orhei, am scăpat de la moarte sigură...”

Serioase ciocniri ale forțelor armate românești cu voluntarii și populația civilă s-au înregistrat în orașul Bender și în satele din împrejurimile lui.

În „Raportul de activitatea Centrului de Informații din Bender în zilele de 22 și 23 ianuarie” (1918 - n.n.) se spune:

„Comisarul D.C. Popescu prin agenții și informatorii ce și-a făcut a stabilit, că în ținutul Bender se găsesc încă conducători și propagandiști bolșevici care înarmând populația, voiesc a lupta contra armatelor române...”

Din documentația operativă a centrului pomenit aflăm că la intrarea trupelor românești în orașul Bender „numeroși civili trăgeau focuri de armă în soldații români” și că înaintînd spre sud armata română a întâlnit rezistență din partea țărănilor, care „aveau și arme”, în satele Chițcani, Căușeni, Zaim, Broasca, Firlădeni, Zagodievca, Bașcalia.

Bender N 22 1918 februarie 14

Centrul Informații
Buletin
De informațiunile centrului din Bender

1) Subsemnatul când mă înapoiam de la Kișinău cu automobilul la ieșirea din satul Broasca aprind am discutat cu trei tineri care păzeau oi pe câmp. Eram în uniformă de soldat rus, întrebându-i de știu rusește, mi-au răspuns că vorbesc numai moldovenește. I-am lăsat a crede că au de a face cu un adept al bolșevizilor întrucât de la început au început a se plânge contra românilor.

Întrebați mi-au spus că toți locuitorii din Broasca sunt bolșevizi, gata a primi arme și munițiuni pentru a se răscula și a gonii pe români din Basarabia, iar ca conducător în sat arată pe băcanul Corolenco, care a condus lupta contra românilor la venirea aci.

În naivitatea lor se vedea că spun numai adevărul...

Șeful Centrului Informații Comisar Special D. C. Popescu

În urma unor cercetări operative făcute post-factum în satele din apropierea orașului, Comisarul D. Popescu, peste câteva săptămâni după înființarea Centrului Bender (20 ianuarie 1918), avea de acum întocmită și expedia șefului de la Chișinău o amplă listă nominală de „inculpați” care „au luptat contra trupelor române”, cerind să se ia măsuri repressive urgente contra lor. În listă erau incluși 50 de țărani din satul Speia, 43 - din Șerpeni, 34 - din Păuceni (Puhăceni), 30 - din Delacău, zece de țărani din Varnița, Teția și Gura-Bicului, printre ei și unele femei.

Toți militanții (cu excepția doar a citorva persoane) erau țărani moldoveni din partea locului. Intenționat subliniem acest lucru, pentru acei ce speculă cu afirmații precum că împotriva românilor au luptat numai bolșevicii „veniți de aiurea”, rușii și evreii.

În altă notă informativă din 14 februarie 1918 D. Popescu raporta centrului de la Chișinău încă o listă

de „vinovați”, sub titlul „Bolșevici periculoși”, figurații căreia - peste 70 la număr - erau și ei țărani, moldoveni neaoși, sau, cum se zice la noi, „din talpă”, locuitori din satele Bulboacă, Gîrbovăț, Dubăsarii-Vechi și a. Nu erau acei țărani membri ai VCPB-ului, adică bolșevici, cum îi numeau într-o doară securiții români, însă luptau contra ocupațiilor, susținînd ideile revoluționare, dreptul lor la pămînt, la independență națională...

N 27256

DIVIZIA XI
Către
Serviciul Siguranței Kișinău

1918 februarie 4

Binevoii a lua cunoștință de alăturatele manifeste, rugându-vă să binevoii a lua energice măsuri de investigație pentru a se putea da de firul răilor făcători, care completează contra armatei noastre...

Comandantul Diviziei XI General Broșteanu

Către popoarele Republicii Moldovenești

La 13 ianuarie a. c. trupele regale române au intrat în capitala republicii noastre moldovenești, revoluției i s-a dat o lovitură grea, dușmanii revoluției și-au asigurat pe orișice căudă necinstite majoritatea în Sfatul Țării și cu ajutorul acestei majorități reacționare au intrat în alianță cu boierii români și cu regele lor...

Judecând toate acestea, noi, credincioșii fiți ai Basarabiei, delegația comitetului moldovenesc a peninsulei Crimee și membrii comitetelor executive ale consiliului deputaților muncitorești soldățești și țărănești ai diferitor orașe ale Basarabiei - Chișinăului, Benderului etc. am hotărât să ne organizăm împreună ca să opunem rezistență cuvenită dușmanilor revoluției.

Noi am constituit un comitet revoluționar al salvării Republicii Moldovenești, scopul căruia este lupta cu armatele contra românilor care au ocupat teritoriul Basarabiei și abilitarea unei puteri noi în țară, a unei atari puteri care să corespundă în realitate intereselor poporului.

În numele revoluției noi jurăm să nu lăsăm armele din mâni până atunci când țara noastră nu va fi evacuată de trupele române și pînă atunci, când nu va fi așezată adevărata putere a poporului în Republica Moldovenească.

Moarte trădătorilor poporului! Jos cu Sfatul Țării reacționar! Să trăiască puterea poporului, a muncitorilor, a soldaților și țărănilor! Trăiască Republica Moldovenească!...

Comitetul revoluționar al

Salvării Republicii Moldovenești

PROTEST

Affind despre torturile și schingiuirile la care îi supun autoritățile române pe deținuții politici în Kișinău, ne exprimăm adîncă noastră indignare față de călăii români care au venit în Basarabia pentru a înăbuși revoluția. Noi de asemenea ne exprimăm disprețul nostru adînc față de acei reprezentanți ai Republicii Moldovenești care au trădat Basarabia și prin a căror binecuvîntare batoneta românească s-a așezat în țara noastră. Protestăm contra acțiunilor autorităților române și ale Sfatului Țării și jurăm a pune toate puterile noastre în salvarea revoluției în Basarabia.

Victor STRATAN

NOUA SITUAȚIE, CARE SE VA FORMA DUPĂ UNIREA MOLDOVEI

Un interes tot mai mare trezește noua situație, care va apărea după unirea țării, a declarat la Munchen Președintele RM Vladimir Voronin în cadrul celei de-a 44-a Conferințe Internaționale în problema politicii de securitate, comunică agenția NOVOSTI-MOLDOVA cu referire la serviciul de presă al șefului statului.

„Este greu de subapreciat faptul că și Federația Rusă, și Ucraina, și Uniunea Europeană, și SUA pornesc de la ideea că soluționarea problemei transnistrene este posibilă doar pe principiile integrității teritoriale și suveranității Republicii Moldova. Toți sînt de acord cu aceea că Transnistria trebuie să dobîndească un statut garantat temeinic în cadrul unui stat unic”, - a menționat Președintele.

Potrivit spuselor lui, „trezește un interes crescînd nu aflînd actuala situație problematică din Moldova, a cărei depășire pare, pe zi ce trece, tot mai posibilă, cit aceea nouă situație care va apărea după unirea Moldovei”.

„O țară democratică cu legislație liberală, o țară ce a obținut acces asimetric la piețele Uniunii Europene, ce a păstrat zona de comerț liber cu CSI, și-a modernizat activ sistemul juridic după standardele europene, și-a păstrat diversitatea națională, culturală și lingvistică nu este oare locul în care pot fi făcute investiții interesante în economie și în sfera umanitară? Nu este ea oare acel spațiu nou de colaborare multilaterală, în care noi sîntem cu toții afiți de interese? Cred că lucrurile stau anume așa. Mai mult decît afiți, sînt convinși că o asemenea abordare nu poate să aibă oponenți serioși”, a specificat șeful statului.

Traian Bănescu, președintele tuturor omânilor, este, după cum spune într-un context ironic redutabil publicist român Ion Cristoiu, „Arhanghelul luptei împotriva corupției”. De doi ani și ceva luptă afiți de eficient și efectiv împotriva corupției, înțic nici un îmbuibat peste noapte din „țara lui de glorie, țara lui de dor” încă n-a pupat grațiile pușcării. Tradițional, în Estania (Europa Orientală) pușcările le populază niste amărîți de contabili care au sustras din buzunarul public maximum vreo mie de lei moldovenești, adică vreo 400 sute de lei românești.

Totodată, Traian Bănescu este și un crîncen luptător consecvent împotriva comunismului. Iată aici domnia sa a înregistrat recent o victorie de răsnet extracurricular: a dezvelit la București statuia lui Heydar Aliev, fost președinte al Azerbaidjanului. Totul se transformă, nimic nu se pierde. Dacă nu ne înșală memoria, ceva mai înainte Aliev a fost membru al Biroului Comitetului Central al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Deci, el a fost un pic, dar numai un piculeț, și comunist, ca și Traian Bănescu de altfel, însă asta nimeni nu știe. Poate doar Lorena Bogza de la ProTV Chișinău ar putea să știe, dar nu punem mîna în foc pentru această bănuială nevinovată și futlă glamuroasă.

Tot Aliev a vîrfuit într-o perioadă, în grad de mare general tare, KGB-ul sovietic. Așadar, el a fost un pic, dar numai un piculeț acolo, și securist notoriu.

Desigur, Traian Bănescu, fiind ocupat cu lupta împotriva corupției și a comunismului, nu avea de unde ști aceste lucruri mărunte și insignifiante din trecutul glorios al ilustrului Heydar Aliev. Căci de-ar fi știut, minteșna renunța la promisiunea puțului de petrol azer. Dar de unde să știe, sireacul, cînd el e veșnic ocupat: ba cu podul de la Mărăcineni pupat de 12 ori, ba cu acordarea la galop a cetățeniei pentru moldoveni, ba cu escaladarea Muntelui vrăjdit din Defileul de chilimbar al Elenei (Udrea) de România.

Apropo de statui, busturi și obeliscuri. Moldovanul (cerem mii de scuze: moldoveanul) Ștefan cel Mare nu are nici pînă astăzi monument în București, „mecca” românilor de pretutindeni. De menționat, în context, că turcul Kemal Atatürk are un bust, în fața Teatrului Odeon. Asta, probabil, pentru contribuția substanțială, de trei sute de ani, a otomanilor la îmbogățirea limbii române și a neamului românesc înălțare pe „noi trepte de civilizație și progres”.

Cu Ștefan cel Nostru și Sfînt povestea e olecută (iarăși cerem mii de scuze, ca să nu violentăm rebarbativ gîngășa ureche româ-

Moldova. Testul Uniunii Europene este felul în care se va descurca ea cu România. Și după cum se vede din Italia, Spania și chiar Norvegia, se descurcă de minune, fiindcă românii au rarissima capacitate de a derveli, de a face toate lucrurile cu curu-n-sus. Românii au compromis comunismul, vor compromise și capitalismul, vorba dînescului Mircea.

Secundo. De unde și pînă unde are Traian Bănescu responsabilități față de Moldova? Cine i le-a delegat? Ventilistul Cristian Pohrib, Deflorena Bogzîlă și „profesorul” Danik Pungaciu, cu epoleți de maior securist sub cămașă, pe care Mihai Conțiu, fost agent român de informații pentru Republica Moldova, îi acuză în Moldova Siverană din 16 noiembrie 2007 de pufoșor SeReIst pe botișor? Pretins pro-România mass-media și cavalerii ordinului Steaua României în grad de Comandor de la Chișinău, finanțați din banii sărmanului contribuabil român (să fie clar din start: noi nu avem nici o socoteală cu poporul român;

Moldovei către muntenii, numai în cazul în care domnitorul moldovean, Ștefan, cățărât sus pe soclu, va da aprobator din cap. Traian Bănescu, președintele tuturor omânilor, este, după cum spune într-un context ironic redutabil publicist român Ion Cristoiu, „Arhanghelul luptei împotriva corupției”. De doi ani și ceva luptă afiți de eficient și efectiv împotriva corupției, înțic nici un îmbuibat peste noapte din „țara lui de glorie, țara lui de dor” încă n-a pupat grațiile pușcării. Tradițional, în Estania (Europa Orientală) pușcările le populază niste amărîți de contabili care au sustras din buzunarul public maximum vreo mie de lei moldovenești, adică vreo 400 sute de lei românești.

Totodată, Traian Bănescu este și un crîncen luptător consecvent împotriva comunismului. Iată aici domnia sa a înregistrat recent o victorie de răsnet extracurricular: a dezvelit la București statuia lui Heydar Aliev, fost președinte al Azerbaidjanului. Totul se transformă, nimic nu se pierde. Dacă nu ne înșală memoria, ceva mai înainte

România lui Vlahuță și pitorească

TRAIAN BĂNESCU VERSUS ȘTEFAN CEL MARE

Dinu MIHAL

avem ce avem cu România oficială fascinantă și eternă în năvingie)? Tot ce e posibil, căci tînichele din astea s-au dat aici cu diuumul, cu sacul.

Există la Chișinău cazuri în care în unele familii sînt cavalerii ai ordinului Steaua României afiți soțul, cit și soția. Asta pentru armonie, pentru egalitatea sexelor, ca să nu se certe între ei românării aceleiași celule a societății. Căci știți prea bine cum e pe la noi: aici se calcă pe idei și proiecte ca pe rîme după ploaie - unde se adună 2 (doi) moldoveni pro-români, imediat apar 3-4 (patru) partide care momentan pun botul pe ciolan.

Îi recomandăm distinsului președinte Traian Bănescu să nu se băși-cheze afița la subsuora piciorului de grija moldovenilor și, în schimb, să-i duresc o statuie lui Ștefan cel Mare și Sfînt la București. Acum, după Atatürk și Aliev, cred că i-a venit și lui, în sfîrșit, rîndul. Am impresia că dacii de pe Colunna lui Traian cu singele îngemneheat în vene și dacii liberi de la Chișinău ar da aprobator din cap. Asta ar trebui să fie comandamentul său național, responsabilitatea sa strategică față de moldoveni - reparația istorică față de Ștefan. Discuțăm serios despre unire, adică despre vinderea

scuze: moldoveanul) Ștefan cel Mare nu are nici pînă astăzi monument în București, „mecca” românilor de pretutindeni. De menționat, în context, că turcul Kemal Atatürk are un bust, în fața Teatrului Odeon. Asta, probabil, pentru contribuția substanțială, de trei sute de ani, a otomanilor la îmbogățirea limbii române și a neamului românesc înălțare pe „noi trepte de civilizație și progres”.

Cu Ștefan cel Nostru și Sfînt povestea e olecută (iarăși cerem mii de scuze, ca să nu violentăm rebarbativ gîngășa ureche româ-

nească: moldoveanul) Ștefan cel Mare nu are nici pînă astăzi monument în București, „mecca” românilor de pretutindeni. De menționat, în context, că turcul Kemal Atatürk are un bust, în fața Teatrului Odeon. Asta, probabil, pentru contribuția substanțială, de trei sute de ani, a otomanilor la îmbogățirea limbii române și a neamului românesc înălțare pe „noi trepte de civilizație și progres”.

Cu Ștefan cel Nostru și Sfînt povestea e olecută (iarăși cerem mii de scuze, ca să nu violentăm rebarbativ gîngășa ureche româ-

nească: moldoveanul) Ștefan cel Mare nu are nici pînă astăzi monument în București, „mecca” românilor de pretutindeni. De menționat, în context, că turcul Kemal Atatürk are un bust, în fața Teatrului Odeon. Asta, probabil, pentru contribuția substanțială, de trei sute de ani, a otomanilor la îmbogățirea limbii române și a neamului românesc înălțare pe „noi trepte de civilizație și progres”.

Cu Ștefan cel Nostru și Sfînt povestea e olecută (iarăși cerem mii de scuze, ca să nu violentăm rebarbativ gîngășa ureche româ-

nească: moldoveanul) Ștefan cel Mare nu are nici pînă astăzi monument în București, „mecca” românilor de pretutindeni. De menționat, în context, că turcul Kemal Atatürk are un bust, în fața Teatrului Odeon. Asta, probabil, pentru contribuția substanțială, de trei sute de ani, a otomanilor la îmbogățirea limbii române și a neamului românesc înălțare pe „noi trepte de civilizație și progres”.

КТО СКАЗАЛ, ЧТО МОЛДАВАНЕ НЕ ИМЕЮТ СВОЕГО ЯЗЫКА?

На родном языке - молдавском! - народный поэтический гений сотворил жемчужину молдавского фольклорного эпоса - балладу „Миорша“ (примерно в XIII в.)

На молдавском языке наши предки пели доины и заборные свадебные песни, молодежь и дети пели колядки и „хитурь“ в дни праздников Рождества Христова и под Новый год (в день Св.Василия), а талантливые повествователи в длинные зимние ночи забавляли участниц посиделок народными сказками и юморными прибаутками.

На своем родном языке наши предки в „бочетах“ оплакивали родных и близких, провозжая их в последний путь.

Начиная с XVII века, благодаря усилиям видных религиозных и культурных деятелей Молдовы, пламенных патриотов родного языка - митрополитов Варлаама и Дософфея - молдаване получили возможность читать священные книги, произносить молитвы у церковных алтарей на языке своих предков.

Наши прапрадеды назвали свой язык *молдавским* по аналогии с наименованием этноса (племени, рода) - *молдаване* - и страны его обитания - *Молдова* или *Земля Молдавская* (Цара Молдовой, лат. - Terra Moldaviae).

Лингвоним *лимба молдовенясэ* (молдавский язык) - так же как этноним *молдовень* и имя страны *Молдова* - остался неизменным с древнейших времен и до наших дней (в отличие от валахов, которые со времени образования их государства четырежды сменили имя страны и трижды - наименование своего этноса).

Факт существования молдавского языка документально подтвержден в „Летописи страны Молдавской“ (первая половина XVII века). Ее автор Григоре Уреке посвятил молдавскому языку специальный раздел, озаглавленный „*О языке нашем молдавском*“. Здесь черным по белому, крупными буквами (чтобы и слабовидящие румыны смогли их разглядеть и прочесть) написано, что наш язык - **молдавский**, и никакой иной. Автор летописи писал: „...*Также и язык наш из многих языков собран, смешались в нем слова языков соседней со всей округе, хотя от Рима идет...*“

Как видим, молдавский язык, как и другие языки романской группы от Рима, а не от Бухареста „идет“.

Где были валахи (мунтяне, позже - румыны), когда замечательные летописцы и просветители Страны Молдавской Григоре Уреке, Мирон Костин, Ион Некулче, Варлаам, Дософфей, Димитрий Кантемир и многие другие как пчелки трудились над своими произведениями, приумножая богатство молдавского языка, совершенствуя его красоту и выразительность?

Румынам стыдно признаваться в этом, но факт сей известен не только историкам: предки румын - валахи - долго плелись в хвосте духовного обоза со своим пороженным дедагма, в то время как молдаване еще на зоре своей государственности создавали значимые культурные ценности, которые румыны бесцеремонно перевели на свой счет, а истинных создателей этих ценностей (т.е. молдаван) просто вычеркнули из истории.

Румыны также не признают и того очевидного факта, что после объединения княжеств в 1861-62 гг. вся тяжесть труда по созданию общего литературного, а следовательно, официального (государственного) языка новоиспеченного государства под названием Румыния, легла на плечи молдавских писателей, лингвистов, деятелей культуры из Запрутской Молдовы, тогда только что вошедшей в состав объединенного государства. Именно они - представители передовой интеллигенции Молдовы, сгруппировавшись в округ яской ассоциации „Жуниря“ и ее печатного органа „Конворбирь литераре“, создали мощное движение в защиту „народного традиционализма“ в науке о языке. Они-то и вступили в непримиримую борьбу с мутным и пагубным течением „латинистов“, доминировавшим в румынской лингвистике, отстаивая наш традиционный молдавский язык, уходящий своими корнями далеко в глубь веков и питающийся живительной влагой из пластов народной мудрости. Они защищали язык от безжалостной деформации и тотального засорения чужеродной лексикой.

Это наш язык, отшлифованный до блеска небесных светил и возведенный до апогея своего совершенства неповторимыми мастерами молдавского художественного слова XIX века - Василием Александри, Ионом Крянгэ, Михаилом Эминеску и др. - стал литературным языком румын, одновременно получив статус государственного языка Румынии. Искусственный, непонятный и чуждый народам обоих принципатов язык „латинистов“ был отвергнут. Но, правду говоря, если бы не настойчивость молдавской интеллигенции, этот лингвистический монстр легко мог „продвинуться“ в ранг официального языка государства, так как пользовался (как это ни странно) симпатией и поддержкой в высших кругах

политического истеблишмента страны, и даже был одобрен научными светилами Бухарестской академии!

Другими словами, если бы не вмешательство молдаван, умело защищавших свой родной язык в тех нелегких условиях (не в пример нынешним лингвистам, полностью капитулировавшим перед языковыми колонизаторами!), то румыны ныне говорили бы на ином языке, совершенно отличном от молдавского.

То, что политическая элита Бухареста изменила в своей стране название молдавского языка - только еще одно доказательство развернувшейся сразу после объединения принципатов оголтелой кампании по ассимиляции (румынизации, мунтянизации) молдавского этноса в Румынию.

Эта кампания приняла уродливые криминальные формы настоящего геноцида, сопровождавшегося ксенофобией и нетерпимостью к представителям инородных (нерумынских) этносов. Любые попытки молдаван сорвать великорумынские колониальные цепи жестоко подавлялись штыками мунтянских солдат (вспомним хотя бы массовую антирумынскую манифестацию, проходившую весной 1866 года в Яссах, под сепаратистскими лозунгами, которую румыны превратили в кровавую бойню силами мунтян из королевской гвардии).

Проводя политику денационализации молдаван, бухарестские лидеры преследовали единственную цель: исключить из исторического цикла молдавского нации и государственности, стереть саму память о существовании молдаван в прошлом и настоящем.

Для обоснования великорумынских реваншистских замыслов бухарестские конкистадоры изобрели теорию о румынах „de pretutindeni“ (о вездесущих румынах), согласно которой все молдаване, проживающие за пределами Румынии (в Республике Молдова, на Украине и т.д.), считаются „румынами“, а территории их проживания - „исконно румынскими землями“. Именно под флагом этой сумасбродной идеи Румыния совершила вероломное вооруженное нападение на Молдавскую Демократическую Республику в 1918 году. Под флагом этой идеи (объединения „румын de pretutindeni“) и создания „великой“ Румынии до Буга) кровавый диктатор Антонеску прикмунил со своими войсками к фашистской Германии и напал на Советский Союз.

Уроки истории, видимо, ничему не научили румынских реваншистов. После 1990 года современные правители Румынии извлекли из мусоросборника истории идею объединения „tomiiilor de pretutindeni“ и стали размахивать ею, разнося по округе шовинистическую, антимолдавскую заразу.

Затейная румынизаторами агрессивная перепалка вокруг названия молдавского языка не стоила бы и выделенного яйца, не приложи к ней свои мохнатые лапы политики из высшего эшелона власти соседнего государства. Они прекрасно понимают, что без устранения определенных языковых преград, в первую очередь замены кириллической графики на латиницу, румынская колониальная телега при первой же попытке перейти Прут опрокинется бы с „моста цветов“ и потонула, вместе с волнами. Вот почему бухарестским колонизаторам позарез нужна была латинская графика и румынский язык в Молдове. Вот почему они в спешном порядке мобилизовали своих агентов влияния, которым были напичканы властные структуры, направив их усилия на решение этой чрезвычайно важной задачи. Как помните, во всех госучреждениях тогда были созданы курсы и кружки по изучению молдавского „государственного языка“.

Но, заметьте, вместо государственного молдавского языка (как это значится в Конституции РМ), при непосредственном участии Департамента функционирования языков (прозванного в народе „языковой полицией“), усердно насаждался мунтянский диалект. В этот процесс вовлекли и СМИ. На румынские „ликбезы“ стояли и молдаван, в том числе с высшим филологическим образованием. По завершении курсов проводилась аттестация, в ходе которой по румынскому произношению определялся „профессиональная пригодность“ к государственной службе. Тогда население Молдовы в одночасье стало безграмотным, а народное хозяйство страны лишилось лучших своих специалистов - их место заняли балбасы с румынским акцентом. Прошедшие по конкурсу „специалисты“ и сейчас тихой сапой гнут свою линию в госаппарате. Их ряды постоянно пополняются рекрутами из пятой колонны, прошедшими подготовку в румынских вузах.

Стоит ли после всего этого удивляться, что у правительственных чиновников и официозных массмедиа (Национальное радио и телевидение, газеты) язык не поворачивается назвать государственный язык его настоящим именем - именем страны и народа, на средства от труда которых они живут и позволяют себе вдобавок трагить эти средства на лоббирование интересов чужого государства.

Герасим ГИДИРИМ

Эта картина так легла на сердце, что всякий раз во время тяжкого ненастья, душевного смятения, вспомнил ее, я обретаю силу и терпение. И внук, вырос, вырос, куда бы ни забросила его судьба, будет, пусть не всегда осознанно, помнить ее всем своим существом, находить в ней опору и поддержку.

Вместе с первым словом родной речи, с первой услышанной сказкой, народной мелодией, первой слезой горя или радости в его сознании навсегда остаются то волшебное утро - мотучая зелень кроны дерева, звучащая мощным хором щебечущих птиц, живая синева неба над головой, проходящие по всему телу животворные токи окружающего мира, воплощенные в сочном плоде, впервые сорванном собственной рукой... Так естественно в его душу войдет и это имя - Молдова... И, может быть, с того мгновения его поразит материнский дух вспаханного черно-

земля, и ему захочется ступить босой ногой на влажный пласт перегноя, готового принять семя и вскормить его побед, дать дорогу вверх, к свету, к небу... Позже он пройдет по этой земле, удивится, какое множество народов жило на этом месте в давно минувшем, сколько культур за тысячелетия пересеклось здесь, оставив свои вехи. При раскопках в курганах на юге найдены следы людей, обитавших здесь еще за два тысячелетия до нашей эры.

На берегу небольшой и тихой речки Реут в урочище Пештере есть место, привлекающее и археологов, и туристов, пожалуй, со всего мира. Здесь расположен древний городище Старый Орхей, представляющий свидетельства редчайшего скрещения исторических путей. Здесь сошлись дороги Азии и Европы. Здесь можно увидеть стоянку еще времен палеолита, а также следы поселений гетов, людей медного, железного веков, культур разных исторических эпох. Сама история учит нас терпимости, уживчивости, пониманию друг друга.

Ведь на этом месте стояли в разное время и мечеть, и две церкви... Здесь сохранились остатки и древнеславянских селищ. Да простится мне этот исторический экскурс! Древняя эта земля, привлекательна и прекрасна. Внук вырастет и поймет: человек-труженик, для которого эта земля была кормилицей, пережил за многие века своей истории множество страшных нашествий, проливая кровь, выстоял, вновь и вновь строил города и села, храмы и крепости. И его черты, его характер, свободолобивый и творческий нрав узнаваем в самом облике этой земли. Величественными памятниками мужества стоят каменные ослоты в Бендерах, Сороках, Хотине, Белгород-Днестровском,

возведенные искусными мастерами зодчества, выросшими из народа. Не раз принимал иное название город Белгород-Днестровский, важный торговый центр на пути из Европы в Азию, принадлежал он и антам (V-VI вв.) - предкам славян, был он и под татарами, и под властью генуэзцев. С XV века - это важнейшая крепость Молдавского княжества. Ее стены помнят не одно славное сражение молдаван за свою независимость. Она и сегодня производит сильное впечатление со своими 26-ю башнями и цитаделью, выразительно расположенная на холме над Днестровским лиманом.

Богатство духа народа воплотилось в православных храмах, древних церквях, монастырских строениях. В глубокой долине среди лесистых холмов расположен Каприянский монастырь, которому уже больше четырех столетий. Здесь чувствуешь дыхание старины, смеяться, и плакать над похождениями его персонажей, долго-долго будет думать над проблемами, вызванными этим чтением. Он возьмет в дорогу наполняющие душу сознанием величия и значимости своего земного существования строки поэтов недавнего прошлого и нынешнего дня, запомнит их имена - и сурового Андрея Лупана, и доверчиво открытого Ливиу Дамнана, и многих других мастеров литературы, - ими так богата Молдова! Костенко, Буков, Телеуэку, Михня... Он полюбил произведение молдавских всемирно известных мастеров народных промыслов, найдет глубокий смысл, постигнет красоту изделий молдавских ковровщиц, чеканщиков, резчиков по дереву, художников-керамистов.

Войдет в его художественное освоение мира искусство живописцев и графиков нашего края - от наследников реалистической школы Ильи Богдеско и Леонида Григорьевича Николая САВОСТИНА. Лирический монолог о родине.

ЛИРИЧЕСКИЙ МОНОЛОГ О РОДИНЕ

и отрешаясь от повседневности, все располагает к возвышенному и глубокому раздумью, - древние умели выбирать место для святых строений. Нельзя не проникнуться сыновней любовью к нему, к труженику, человеку земли, извечно выращивающему на ней хлеб, плоды, овощи, виноград, целебные и ароматические цветы и травы, извечному творцу напитка жизни и радости - вина. И когда войдет для внука время вкусить поток молодого вина, - он ошутит привил жизнерадостия, родственной плодотворному вдохновению. Его непременно наполнит воодушевляющая радость, - от переброжденного сока ягода, вобравших в себя зной лета, свет змного солнца и таинство земных глубин. И для него эти богатства вкуса, цвета и аромата, заряженные токами веселья, будут так же естественны, как воздух, вода, хлеб.

Да, тот давний миг росистого утра внук, возможно, вспомнит, услышав молдавскую дойну, прочитав затрагивающие глубоко скрытые нити души стихи Михая Эминеску, смешные и печальные, по-народному мудрые „Воспоминания детства“ и сказки Иона Крянгэ. С душевным трепетом воспримет как присутствие в жизнь древнюю народную балладу „Миорша“ - о злополучной доле одного молдавского чабана, - песнь о достоинстве, терпении, о труде как ключе ко всем радостям, и в единении человека с природой.

Научившись читать, внук не один день проведет с книгами Иона Друэ, будет и рашенко до отдавшим много сил поискам новых путей в живописи Михаила Греку и Игоря Виеру. Не знаю, есть ли на свете еще страна, маленькая как Молдова, чтобы она так прославилась своим киноискусством. По миру прошли фильмы Эмиля Лотьюна, Валериу Гажну, Влада Йовицы, Вадима Дербенева, - этот список можно продолжить.

Сколько наших театральных талантов было известно на просторах когда-то громадной страны да и всего мира. А какие есть голоса в нашем крае! Пожалуй, нет уголка, где бы не любил соловья Молдовы Марино Биешу, где бы не помнили замечательную исполнительницу народных дойн Тамару Чебан, где бы не слышали молдавские коллективы „Дойна“ и „Флуераш“, где бы не знали музыку наших композиторов - от Штефана Няги до Евгения Догги... Так мощно выжить себя в искусстве может только народ с богатым творческим потенциалом, развитой и просвещенный.

Молдова удивительная страна, она притягательна, приветлива и открыта людям. Особенная здесь почва, в метафорическом и буквально смысле. И духовная „почва“ Молдовы так богата, что в известной мере сказалась на культуре соседних народов. Не случайно при слове Молдавия на память русскому всегда приходит эта строчка Пушкина: „священна для души поэта“. Здесь, в Кишиневе он жил в юные годы, вдохновенно писал, здесь сложились первые строки „Евгения Онегина“. И о нем

живет народная память в этом крае. Молдова дала приют людям многих национальностей, здесь обрели дом гагаузы, болгары, здесь издревле живут украинцы, русские, евреи, представители десятков разных племен. И эта многонациональность населения - богатство нашего края. Сложение народных особенностей, характеров, талантов создает особую атмосферу, способствующую общему успеху. А когда на площади и в парках Кишинева во время какого-нибудь праздника выступают художественные коллективы национальных общин, то попадаешь в голокружительно, многоголосое и многоцветное буйство талантов разных краев земли.

Захватывает у тебя дух, когда дорога выведет на холм, с которого внезапно откроется просторная, во всю ширину горизонта долина Днестра - в пышных садах, виноградниках, с прямоугольными кукурузных и пшеничных полей, с плантациями овощей, над которыми плывет радуга в струях дождевых туч, с облаками дождя. Невольно остановишься, залобавшись красотой поля подсолнуха в пору его цветения. Сам воздух, напоенный многосложными ароматами, делает тебя более восприимчивым. И невольно придет на ум: здесь сама природа делает человека художником!

Каждому, кто хоть мельком увидел Молдову, захочется вновь проехать по ее дорогам, воочию увидеть ее реки и речонки, пройти тропами в буйнолиственных Кодрях. Вдохнуть веяние с плантации роз или лаванды. В знойный полдень, находясь среди полей, ощутив на своем лице струю первых дождевых капель, вобрав в себя музыку народных инструментов - флуэра, кавала, цимбал... И мой внук, своими сорвавшимися когда-то давным-давно первую в жизни грушу, вырастет, придя по родной земле ее работником и хозяином. Выполнит все, что полагается в жизни, и однажды летним утром поднесет уже своего маленького внука к свисающему с дерева плоду, чтобы тот почувствовал свою неурушимую связь с родным краем, ошутил кровное, неразрывное соединение поколений, уходящее в будущее, в таинственное и возмущающее грядущее. Пусть оно будет безоблачным для всех нас... Да будет так!

“С ТАКИМИ ГАЗЕТАМИ НИКТО БЫ НЕ ЗНАЛ О НАШЕМ СУЩЕСТВОВАНИИ” ШТЕФАН ЧЕЛ МАРЕ

Испокоен веков известно, что правда, как и воздух, существует независимо от воли каждого из нас, независимо от проектов парламентских комиссий, независимо даже от угрожающих призывов и деклараций Народного Фронта. Другое дело, что возможны попытки скрыть, перекрыть правду, как и кислород в камерах смерти. История доказала, что нет силы - божественной или дьявольской, способной помешать правде выйти наружу. Нагляд-

ный пример, понятный любому, читающему академикам-гуманитариям: начиная с 1538 года молдаване, проживающие от Карпат до Днестра, на своей шкуре почувствовали всевозможные способы и методы давления, независимо от направления - восточного или западного, которые преследовали единственную цель - их денационализацию. Тем не менее они сохранили свою национальную идентичность, выраженную в названии нации - молдаване и в названии родного языка - молдавский. И чем больше сжимались

тиски денационализации - западные ли, восточные ли, тем упорнее молдаване подтверждали и защищали главные признаки своего национального самосознания: свое историческое название и название родного языка, унаследованные со времен великих молдавских господарей - Богдана I, Петру Мушат, Романа Воеводы, Александра чел Бун, Штефана чел Маре, Петру Рареша, Дмитрия Кантемира...

Эта универсальная закономерность обратного эффекта - одностороннего пропагандистско-информационного давления и очернительства национального самосознания народа должна быть известна если не парламентариям, то хотя бы некоторым академикам. Любопытно, на что опираются господа, которые думают, что данная закономерность не отражается на социальных и этнополитических процессах, происходящих в современной Молдове? И почему они думают, что удастся им избежать суда истории за последствия унионистской пропагандистско-идеологической кампании по дискриминации имени народа молдавского и его

родного языка. Только у нас в Молдове смогли (и могут) терпеть также и положение, когда средства массовой информации, Академия наук, финансируемые правительством, то есть существующие на деньги почти трех миллионов молдаван, обходят молчалим или игнорируют их этническое название.

В антимолдавскую кампанию, развернутую унионистскими кругами, включаются определенные личности, которые распространяют устаревшие и выдохшиеся лозунги „возраста“ 1850 года. Но так как в „их руках газет“, как писал в то время один из столпов тотальной румынизации Е.Рэдулеску, в том числе радио и телевидение, сегодняшние унионисты думают, что правда зависит

от количества децибелов своих речей или от неограниченной возможности публиковать румынофильские статьи. Неограниченная возможность говорить и публиковать только то, что нравится определенным политикам и ученым, никогда не была эквивалентна правде. Самый веский и известный довод: догматическое одностороннее давление на историю культуры, науку, публицистику не только в бывшем СССР, но и в других соседних государствах. Результат известен всем. Игнорирование правды, исторической действительности всегда имело и имеет тяжкие, даже трагические последствия. Пример тому - судьба молдаван восточных районов Молдовы. Но разве нужны другие примеры, чтобы доказать

общезвестные истины? Статьи на тему „Молдаване или румыны“, опубликованные на обоих берегах Прута и Дымбовицы, напоминают знаменитый анекдот, который, слегка перефразированный, звучал бы так... В Бухаресте вроде бы происходит военный парад. Среди почетных гостей на трибуне присутствует и делегация из Молдовы во главе со Штефаном чел Маре, в сопровождении пыркаэбов. Штефан чел Маре листает газету „Limba română“, „Literatura și arta“, „Noi“, „Timpul de dimineață“, „Jurnal de Chișinău“, „Flux continuu“, „Cuvîntul“, „Glasul națiunii“, „Natura“, „Democrația“ ș.a.m.d. Бояре пытаются обратить его внимание на парад. - Если бы у нас были такие пушки, - говорит пыркаэб Килии, - нас бы не победили у Рэзбоень. - Если бы у нас были такие боевые машины (бронетранспортеры), показывает пальцем пыркаэб крепости Нямец, - мы бы выиграли битву при Рэзбоень. - Если бы у нас были такие боевые колесницы (танки) добавляет пыркаэб Сучавы, - обязательно победили бы у Рэзбоень... Тогда Штефан чел Маре передает газету молдавскому дьяку и говорит: „Если бы у нас были бы такие газеты, никто и никогда не знал бы о нашем существовании. И не только о битве при Рэзбоень, но и о Флоры, у Брзилы, у Сочы, у Водны, о том, что мы неоднократно захватывали крепость Букура на Дымбовице (столицу Валахии)“.

NATO, ÎN PRAG DE DESTRĂMARE?

VILNIUS • Operațiunile și transformarea Alianței, la ora adevărului Miniștrii Apărării din țările membre NATO s-au întâlnit la Vilnius, în Lituania, pentru a discuta despre viitorul misiunilor Alianței, cu precădere al celor din Afganistan.

Reuniunea informală s-a desfășurat pe fundalul dezacordurilor privind insistențele Statelor Unite pentru ca ceilalți membri NATO să-și suplimenteze trupele în Afganistan. Washingtonul a catalogat lipsa de răspuns din partea unor țări de a trimite mai multe trupe în Afganistan ca fiind un dezinteres pentru evoluția situației din această țară, dar și față de ceilalți membri NATO angajați cu trupe acolo.

SUPLIMENTĂRI. Secretarul general al Alianței, Jaap

de Hoop Scheffer, a respins ieri îngrîșorările Statelor Unite cu privire la reticența unor membri de a-și suplimenta efectivele militare în Afganistan. Anterior, secretarul american al Apărării, Robert Gates, se declarase foarte preocupat de perspectiva ca NATO să se transforme într-o alianță divizată, în care unii aliați sînt dispuși să lupte și să-și sacrifice viața pentru a proteja securitatea altora, în vreme ce alți aliați nu sînt dispuși să facă acest lucru. Declarația lui Gates în fața Senatului american a survenit în contextul unor eforturi susținute din partea SUA și a Marii Britanii de a convinge alți aliați să-și suplimenteze efectivele combatante din Afganistan, amintește Radio România Actualități (RRA).

Dintre cei 42.000 de militari trimiși în Afganistan de

către cei 26 de membri ai NATO, aproximativ o treime sînt americani. În plus, SUA mai au în această țară încă 13.000 de militari și urmează să-și sporească efectivele cu 3.200 de pușcași marini. La aceștia se adaugă cei peste 120.000 de militari americani din Irak, ceea ce înseamnă că Washingtonul are probleme din ce în ce mai mari de a asigura o rotație constantă a trupelor sale. Aliații SUA din NATO nu par însă dispuși

să trimită noi trupe în zonele de conflict, comentează RRA. Germania, care are al treilea contingent ca mărime în Afganistan, a acceptat să trimită din vară încă 250 de militari în nordul țării, zonă mai sigură, dar

a respins categoric cererea de a detașa un batalion în sudul mult mai violent. În sud, americanii sînt ajutați deocamdată doar de Canada, Marea Britanie, Olanda, Danemarca și România. Nici Canada nu a răspuns satisfă-

cător solicitărilor americane și chiar a amenințat că, dacă un stat partener nu va trimite 1.000 de militari în sudul afgan, își va retrage contingentul de 2.500 de militari în ianuarie 2009. No comment!

PROBLEMATICA TRANSNISTREANĂ

Reprezentantul special al UE în Moldova Kalman Mizsei consideră că negocierile în problematica transnistreană trebuie să se desfășoare în formatul largit "5+2" (Chișinău, Tiraspol, Rusia, Ucraina și OSCE în calitate de mediatori, precum și UE, SUA ca observatori).

Reprezentantul UE a declarat acest fapt luni în cadrul întrevederii cu președintele Parlamentului Moldovei Marian Lupu, i s-a comunicat agenției NOVOSTI-MOLDOVA la serviciul de presă al Legislativului.

Părțile au examinat un șir de subiecte referitoare la soluționarea problemei transnistrene și procesul de negocieri. Lupu și Mizsei s-a pronunțat pentru soluționarea conflictului în baza principiilor suveranității și integrității teritoriale a Moldovei.

Mizsei a apreciat pozitiv activitatea Legislativului RM în vederea ajustării cadrului legislativ național la normele UE.

Interlocutorii au examinat procesul integrării europene a Moldovei, dezvoltarea în continuare a reformelor democratice, menționînd necesitatea mutațiilor pe viitor în interiorul țării și armonizarea în conformitate cu acestea a sectoarelor prioritare ale dezvoltării social-economice a Moldovei.

În timpul întrevederii s-a specificat importanța începutului negocierilor despre un cadru juridic mai actual al relațiilor cu Uniunea Europeană, rezultatul cărora trebuie să devină un nou document de cooperare. Acest nou acord trebuie să-i ofere Moldovei accesul la libertățile europene - deplasarea oamenilor, mărfurilor, serviciilor și capitalului.

OPOZIȚIA, ÎNCOTRO?

POVEȘTI DE ADORMIT MITZURA

Opoziția, domnule Constantin Tănase, este constituită din mititei la propriu și la figurat. Aceeași șaglicari nalers! De statura lui Napoleon. Fiecare napoleonaș din Chișinău se consideră cel mai mare buric al pământului. Acești buda infailibili niciodată nu se vor pe lista partidului lor mai jos de poziția unu. Nimeni nu are idee pe ce lume se află și nici capul nu-i însenează vreo idee. Opoziția stă încălecată pe burduful cu galbeni și consideră că aceasta e destul pentru a învinge la alegeri. Opoziția e constituită din oameni pedanți dar pierduți în condei și în idei. De cele mai dese ori fără idei. Opoziția vine cu planuri, cumpărate pe bani grei de la ziaristi imigemakeri, care insistă din răsuputeri ca patronul la anumite consultări în vederea unor alianțe cu concurenții pe același eșichier politic, să nu cedeze nici o toată din ideea propusă. Imigemakerii se tem că pot rămîne fără sponsor. Deaceia liderii partidelor de opoziție sînt niște marionete în mina acestor mari mahări, care-i manipulează din umbră. Dacă acești mahări de planuri și idei sînt comuniști, precum crezi dumneata, domn Tănase, apoi bravo comuniștilor!

Deci opoziția se constituie din partide cu drept de la agie, fiecare avînd frică să nu i se deschidă dosar de judecată. Liderii opoziției numai de dragul salvării propriului partid vor să pe capete mandate de deputați. Șansele opoziției sînt nule și din cauza că toți sînt niște cosmopoliți, care se tem de alegători, de oamenii de rînd, urșec poporul din sinul căruia aiu ieșit. Retorica lor e ascultată doar de membrii grupurilor de constituire a partidelor respective. Mai de parte de Ghidighici nu ajunge.

Cum apare printru dinșii o fire mai carismatică, imediat i se aruncă toți în cap să-i zmulgă coroana și să-l crîmpească, cum a făcut lupul din povestea „Capra cu trei iezi”.

Invidia, ranchiuna îi macină și nu se pot suferi unii pe alții nici în ruptul capului. Și, dacă judecăm la rece, partidele de opoziție au mai mult persoNALități, decît personalități!

Un partid cu cele mai frumoase și sănătoase idei, dar fără un lider forte, este sortit la eșec. În rîndul partidelor de opoziție domină spiritul din fabula lui Donici „Lebăda, știuca și racul”.

Dacă ați observat vreodată corpul unei nave maritime ajuns în port, a putut vedea milioane de scoici împietrite de carcasa de metal. Așa se comportă și partidele de opoziție. Nu este nici un fel de nălucă a comunismului. Să admitem

că în cazul de față comuniștii sînt o forță.

Oare nu tot așa s-a procedat cînd era în vogă Frontul Popular? Atunci într-o noapte s-au decolorat mulți membri de partid, care-și ardeau în public carnetele de partid!

Cu toate că la alegerile locale partidele de opoziție au cîștigat destul de copios de la comuniști, dar, pare-se, în ultima vreme Victoria lor s-a cam escamotat.

Pînă la alegeri mai este un an de zile și majoritatea comunistă din Parlament mai poate adopta niște legi, peste care opoziția nu va putea trece. Dacă nu este suficient procentul care constituie un prag destul de înalt pentru a fi pășit de opoziție, a căzut ca un țurture de găta interdicția alianțelor preelectorale.

Pînă în 2009 napoleonașii opoziționiști nu se vor uni într-un singur bloc, deoarece pentru Filat nu-i cicea Urechean, pentru Verdeș - Serebren și tot așa. Se vor măcina în cercuri interne, pierzînd timpul și se vor pomeni în fața coveții crăpate din basmul cu pescarul și peștișorul de aur.

Peștișorul de aur, cînd va vedea atîta aroganță și îngîmfare, va da nervos din coadă și dus va fi la fundul mării pe încă 4 ani buni bătuți pe muche. Da, ai dreptate, dom'le Tănase, „comuniștii dispun de suficiente pârghii pentru a stimula aceste tentații”.

Cu mari imige mahări invitați de pe aiurea și plătiți din sudoarea truditului popor, opoziția nu are nici o șansă. Liderii opoziției urmează să se adune cu toții la o masă rotundă și să mai citească împreună, ca pe un *Tatăl nostru* poezia lui A. Mateevici „Basarabenilor”. Însă nu există nici o forță magnetică, care i-ar putea aduna la cina cea de taină...

Și atunci ce folos că opoziția noastră are bani, dacă nu are știință de carte, nu are minte și, principalul, n-are suflet. Nu va înțelege mesajul acestei poezii...

Pentru opoziție cuvintele poetului nu sînt decît „povești de adormit Mitzura”, vorba lui Argezi.

Între timp vin „Patrioții Moldovei”, pe care cu adevărat îi preocupă durerile poporului, și care vor să facă în Țara Moldovei poreadă moldovenească, nu românească! Să fie într-un ceas bun!

Andrei HROPOTINSCHI

PRIETENII NOȘTRI DRAGI

Pe lângă faptul că este președinte al Fundației anti-americane și anti-românești SOROS, Renate Weber, proaspăt numită cap de listă pentru Parlamentul European, din partea PNL, este și susținătoarea implementării „limbii moldovenești”. Mai mult: Renate Weber militează și pentru considerarea basarabenilor drept „moldoveni”. Renate Weber, Gabriel Andreescu și Valentin Stan sînt autorii unui studiu despre legalitatea „moldovenismului” realizat în 1994

Renate Weber

și publicat și în revista de propagandă a GDS, „22”. Intitulat „Relațiile României cu Republica Moldova”, studiul a fost republicat imediat de presa guvernamentală de la Chișinău, „Nezavisimaia Moldova” - „Moldova Suverană” și „Comunistul”, organul Partidului Comuniștilor din Republica Moldova.

O ÎNTREBARE PE SAPTĂMÎNĂ

Cît putem tolera faptul că instituturile de cercetări în domeniul științelor umanitare ale Academiei de Științe, Universitatea de stat, Universitatea pedagogică „Ion Creangă”, Universitatea din Tiraspol cu sediul la Chișinău, Universitatea pedagogică „Alecu Russo” din Bălți, institutul de cercetări științifice în domeniul pedagogiei, susținute financiar de la Bugetul de Stat al Republicii Moldova promovează politica statului România? Cine urmează să facă ordine în acest domeniu? Guvernul? Președintele? Parlamentul? Judecătoria Supremă?

CINE EDUCĂ CETĂȚENII REPUBLICII MOLDOVA?

Anul trecut dl Mihai Gherghiu, Secretar de Stat pentru Români de Pretutîndeni, tare zîmbăreț anunța „lansarea newsletter-ului Departamentului pentru Relațiile cu Români de Pretutîndeni (DRRP) din Ministerul Afacerilor Externe al României”. Iată cu ce se lăuda M.Gherghiu în newsletter-ul Nr.1/2007 al DRRP: „A fost sprijinită mass-media românească din Republica Moldova, atît presa scrisă: 12 publicații, respectiv: *Limba română, Literatura și Arta, Noi, Timpul de dimineață:*

Jurnal de Chișinău, Flux-continuu, Cuvîntul, Glasul Națiunii, Natura, Democrația, Ziarul de zgardă, cît și ce audiovizuală (posturile de televiziune DT și Euronova TV, respectiv postul de radio *Vocea Basarabiei*)...

În colaborare cu Asociația istoricilor din Republica Moldova, Departamentul pentru Relațiile cu Români de pretutîndeni a asigurat editarea de manuale de *Istoria românilor și Istoria universală, clasele X-XII într-un tiraj total de 30.000 de exemplare* și a finanțat editarea de planșe și alte materiale didactice pentru a

înlesni studiul limbii române, care urmează a fi distribuite în toate școlile din Republica Moldova”, pag. 7.

Se întreabă în problemă: care-i raznița între județul Teleorman și Republica Moldova?

Știe Guvernul cine și ce face pe bazarul mass-media din Republică, cu ce se ocupă *Ministerul Educației* nu știu cui?

Cine are nevoie de un ministru de tipul Țvircu, care habar nu are ce se face în ograda lui?

Vasile STATI

ȚARA MEA

Petru ZADNIPRU

Țara mea, Moldova-mamă, Vatra doinelor străbune! Vatra strugure de poamă Stai pe harta Uniunii!

Și-n buchetul de surate Te înalți fermecătoare Cu-albe fabrici proiectate Pe fundal de verzi ogoare.

Nu la vechile istorii Amintirea-mi se reține. De pe praguri de podgorii Eu privesc spre zări de miine.

Și mai clar din Dealul vici Văd pădurile de schele,

Cărora li-i dat să fie Startul visurilor mele.

De aici mă poartă gîndul Dintr-o zare-n altă zare, Și văd cum prefac pămîntul Feți-frumoși cu tractoare.

Văd cum holde joacă valuri, Ca o mare în frîmînturi, Și piloni, ce peste dealuri Duc lumini în patru vînturi.

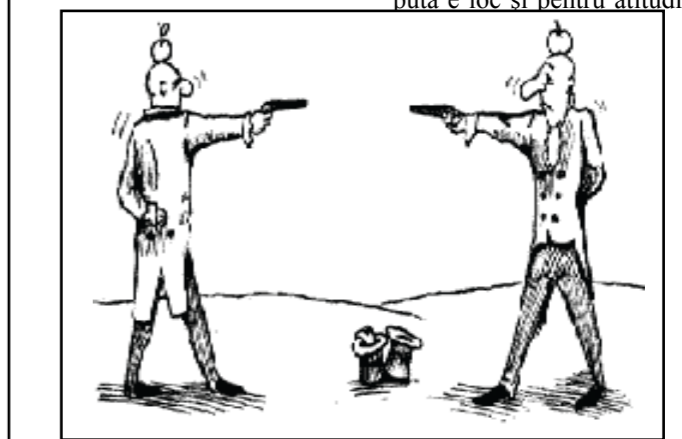
Văd livezi în linii drepte, Cățarate pe costișe, Parcă stau ca niște trepte Spre nălțimi și luminișuri.

Iar în luncile nistrene Eu aud cum viu răsună, Tot ecouri de sirene, Ca un semn de voie bună.

Văd în gară la Revaca, Legîndu-se pe roate, Cum vin trenuri și cum pleacă Încărcate cu de toate.

Vin cu lemn și cu metale De pe-ntinderea Rusiei, Și se duc, se duc agale Cu comori din Dealul vici.

Fulgerînd din gară-n gară, Trenurile duc cu ele Prin marea noastră țară Darul plaiurilor mele.

Ai voștri pe ai voștri

“Aiureala” ca argument

iar dacă trage anumite concluzii, o face doar după largi și competente incursiuni în istorie ori după analize detaliate și în cunoștință de cauză a evoluțiilor actuale de la noi. Autorul nu ezită să recunoască și anumite merite ale guvernării comuniste, iar uneori chiar să-l laude pe președintele nostru pentru unele din acțiunile sale, pentru proverbialul „pragmatism” de care dă dovadă ori pentru fermitatea cu care dorește să rezolve diferențele transnistrene.

Domnul Voronin se poate, iată, convinge că în „țara răului”, adică România, există comentatori echidistanți, aproape loiali. Este greu de imaginat un comentariu ca acela pe care îl semnează domnul Berindei într-o publicație oricît de independentă de la Moscova, de pildă, fiindcă el conține o abordare - nu „promoldovenească” - ci occidentală a problemelor noastre și nu am citit niciodată într-un ziar rusesc vreun articol despre Moldova care să nu fie „pro-rusesc”. (V-ați uitat cumva în ultimul timp în „Literaturama Gazeta” ca să vedeți în ce se poate transforma una din cele mai democratice și mai progresiste publicații din anii perestroicai, atunci cînd nimereste pe mîinile unor șovini velicoruși?)

Sigur că unui comentator din afară îi este mai ușor să fie echidistant, să aibă un „ochi rece” în raport cu realitățile din țara ta. Dar ziaristul occidental reușește să fie tot atît de lucid și atunci cînd se referă la problemele din propria țară. Nu la fel se întîmplă cu comentatorul nostru, care nu atît comentează și analizează fenomene, cît

mai „patimașe”, acestea pot avea uneori un efect mai mare decît un argument rațional, dar nu ne putem lipsi cu totul de acestea din urmă. Am citit, bunăoară, ce au spus despre dicționarul unii savanți-filologi de la noi, adevărate somități în materie. „O prostie, o aberație, o porcărie, o aiureală”, numai atît au avut de zis. Omul din stradă poate spune „prostie și aiureală”, profesionistul e obligat să analizeze și să combată cu argumente.

Pe de altă parte, eu unul aș fi vrut să înțeleg prin ce se explică faptul că totuși destulă lume, nu neapărat „aiurită”, a procurat această „aiureală”, lucrul acesta trebuind să mi-l explice niște sociologi și specialiști în psihologia socială, care să vorbească cu competență și cu instrumentarul de rigoare. Se întîmplă, însă, că noi bațjocorim comuniștii, iar poporul îi alege, noi scuipăm în dicționarul cu pricina și lumina îl cumpără. Atîta timp cît fiecare dintre noi nu-și va face datoria în mod profesionist, societatea în care trăim va ramîne o continuă și nesfîrșită enigmă pentru noi.

Dar nimic nu cred că ne descalifică pe noi, publiciștii, mai mult, decît modul în care reacționăm atunci cînd devenim noi înșine obiectul unor comentarii sau critici. Se întîmplă că unii oameni de la noi și-au făcut o specializare din a-i pune la stîlpul infamiei pe toți și pe toate, totodată ei făcînd isterici atunci cînd comentariile și criticele le vizează propria persoană.